

Guillem Roca: «A la Garrotxa és més baix el risc volcànic que el risc d'inundacions o esllavissaments»

En una entrevista d'Olot Cultura, aquest geòleg que va guanyar la Beca Oriol de Bolós 2017? havia de presentar el treball guardonat aquest mes de maig al cicle "Els grans interrogants de la ciència"

Guillem Roca va ser guardonat l'any 2017 amb la Beca Oriol de Bolós. | Foto: Martí Albesa.

Guillem Roca Méndez és geòleg especialitzat en riscos geològics. L'any 2017 va guanyar la Beca Oriol de Bolós

(<https://www.naciodigital.cat/garrotxa/noticia/17730/guillem/roca/arnau/verg/guanyen/beques/ciutat/olot/4500/euros>) pel projecte d'investigació titulat "Cartografia a partir de sistemes d'informació geogràfica (SIG) de la susceptibilitat de processos gravitacionals a la Garrotxa (Catalunya)". Aquest mes de maig havia de presentar el treball dins el cicle d'*Els grans interrogants de la ciència* (<https://www.olotcultura.cat/projecte/els-grans-interrogants-de-la-ciencia/>) en una conferència que portava per títol "Hi ha fenòmens geològics perillosos que puguin passar a la comarca de la Garrotxa??".

Per a suplir aquesta mancança provocada per la imposició de l'estat d'alarma, l'Institut Municipal de Cultura d'Olot l'ha pogut entrevistar perquè aportí informació sobre el treball que ha fet en relació amb els moviments gravitacionals, un tipus de fenomen que pot generar una gran perillositat. Es tracta del desplaçament de masses rocoses o de sòl que durant el moviment desplaça els materials per les vessants de les muntanyes (esllavissaments).

[noticia]17730[/noticia]

? Quins fenòmens de risc geològic hi ha a la Garrotxa?

Tots coneixem el risc per excel·lència de la nostra comarca: els volcans. El títol a la xerrada [?Hi ha fenòmens geològics perillosos que puguin passar a la comarca de la Garrotxa??] el vaig posar com una petita crítica. Ens hem centrat tant en l'estudi de la vulcanologia i s'ha fet tan èmfasi en aquest aspecte, que els altres riscos que passen més sovint els hem deixat de banda. És el cas de les inundacions i dels esllavissaments.

Amb el títol també volia fer recapacitar a la gent que sí que tenim un risc emblemàtic, i que ha de ser preciós veure com explota un volcà, però mai hem d'oblidar que hi ha uns riscos que passen més sovint i que a nivell econòmic causen molts més danys.

? Què hem de tenir en compte els garrotxins en el nostre dia a dia respecte a aquests riscos?

La vida quotidiana segueix i cal fer vida normal i corrent. Tot i així, la població sempre ha d'estar avisada i ser conscient dels riscos que tenen a casa seva, a les seves feines i quan poden succeir. És bàsic que la ciutadania estigui molt ben informada per als moments de crisi.

A les persones que viuen en lleres fluvials és important que se'ls avisi i que se'ls doni eines, sobretot en episodis de pluges intenses com els que vam viure aquest gener passat amb el temporal Glòria. Cal que se'ls informi que viuen en una zona inundable o en una zona arrasable.

Hi ha tota una infraestructura que ja s'utilitza molt, com és la prealerta de temporal i l'actuació en moments de crisi amb bombers, protecció civil, etc. En períodes de llevanteda, per exemple, a les persones que viuen a la platja els diuen ?no us acosteu a la zona dels espigons?. És cert que no deixen de ser unes directrius i al final la gent farà una bona o una mala praxi, però sí que hi ha una intencionalitat d'intentar portar aquestes crisis de la millor manera possible. Quan una crisi es dona en un moment i un lloc concret és fàcil de gestionar. El problema és quan una crisi, com la del temporal Glòria, passa en un espai tan gran.

En som prou conscients dels riscos o els subestimem?

Una persona gran sol fer més cas dels avisos que es donen. Un jove es sol creure que no li passarà res. Sí que es donen casos de persones que creuen les rieres, tot i que estava prohibit el pas allà. En períodes de crisi cal ser coherent i conseqüent amb les accions i sempre fer del que les administracions alerten i reclamen. Si tu fas una acció en contra del que t'han demanat el que fas és complicar la gestió d'aquest episodi de crisi.

Els riscos s'han alterat a causa de l'acció de l'home?

Sí. Ara que hem estat un mes parats hem vist coses que feia anys que no es veien. S'observa, sobretot a partir dels anys 90, que la intensitat de pluges al Marroc, al sud d'Espanya i a l'arc Mediterrani ha pujat. La quantitat de pluja anual no ha augmentat, de fet ha baixat, però quan plou ho fa amb més intensitat. Els humans incidim directament enfront a aquestes perillositats geològiques fins a convertint-les en riscos. Risc geològic vol dir que hi ha un fenomen perillós que afecta a vides humanes. Que nosaltres construïm en una zona inundable significa que es passa d'un perill d'inundació a un risc d'inundació, perquè exposem vides humanes a ser afectades. La culpa no és de la natura, sinó de l'home que ha decidit construir allà.

La Garrotxa té més risc geològic que altres comarques catalanes?

El risc per excel·lència a Catalunya és el risc d'inundacions. Segons Josep Maria Vilaplana, en una publicació realitzada per l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, a l'any 2012 hi havia un

15% de les zones urbanes situades en zona inundable. Jo crec que a la Garrotxa ens trobem a la mitjana. No tenim ni molt pocs riscos geològics ni tampoc tenim problemes greus al respecte.

I els volcans, fan augmentar el risc geològic?

El risc volcànic és molt complex. Cal estudiar cap on anirà el núvol de cendra, cap on aniran les colades de lava, a quina velocitat es desplaçarà, quin serà el rang de les ejeccions de material, etc. És cert que hi ha uns béns exposats molt alts, però com que les erupcions es donen cada molts milers d'anys, el risc passa a ser més aviat baix. Que sigui baix no vol dir que no n'hi hagi, sinó que és molt poc probable que nosaltres veiem aquest fenomen. Aquí a la comarca és més baix el risc volcànic que el risc d'inundacions o esllavissaments.

[noticiadiari]2/201967[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/202155[/noticiadiari]

?[noticiadiari]2/201976[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201655[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/202103[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]